

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotese după tarifă, cu prețuri moderat
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Spre luare aminte!

Cu 1 Iuliu v. a. c. Invităm la abonament nou pe toți iubitorii și sprijinitorii acestei reviste.

Abonamentele să fac prin trimiterea cu mandat postal a prețului de 2 cor. pe 1/2 an, ori prin o corespondență cu termen de plată fixat pe 1-a Octombrie a. c. pentru cei cari nu dispun de bani gata.

Adresele abonenților, ocupațiunea și locuința cu poșta ultimă să fie legibil scrise pe mandat, ori să se pună nrul sub care a primit foaia până acum.

La terminul sus arătat vom fi siliți din cauza speșelor mari ce le avem cu tiparul și expediția a sistă trimiterea foilă la toți, cari până atunci, nu-și vor trimite abonamentul.

Revista noastră se va tipări dela 1 Iulie începând numai în atâtea exemplare câte vor fi abonate cu bani gata.

Apelăm deci și de astă dată la toți stim. cititori pentru sprijin și încurajare, abonând și răspândind foaia noastră în cercul cunoscuților lor.

Administrațiunea
„Bunului Econom”

FOIȚA

MÂNIA

Mânia este o patimă și încă mai urâtă, mai crudă și mai grozavă decât oricare alta. Mânia este înspăimântătoare, aducătoare de nenorociri și se cunoaște la prima vedere. Celelalte patimi ca: pizma, ura, lăcomia, luxul etc., nu se cunosc de odată, se mai pot ascunde; mânia însă izbucnește de odată, se întipărește pe față, strălucește în ochi. Toate celelalte patimi au un fel de liniște și sânge rece, mânia însă, ca și nebunia, nu se stăpânește, e surdă la orice sfat și judecată. Uită până și legăturile de rudenie, nu e în stare a deosebi dreptatea și adevărul, caută să se reverse spre a se îneca în sânge și în omor.

Despărțământul „ASTREI” la Orăștie.

După-cum am publicat în numărul trecut, despărțământul »Astrei» cercul Orăștiei, își va ținea adunarea de reconstituire, azi Duminică în 12/25 Iunie la 3 ore p. m. în școala sau biserică rom. gr-or. din loc.

Având în vedere scopul cel mareț ce-l are Asociațiunea cu privire la răspândirea învățături la poporul nostru în toate direcțiunile, și mai ales, cu privire la stăruința de a să înființa și susținea școli de pomier, vierit, grădiniță și alte economii de model, apoi îngrijirea de a îndemna poporul să îmbrătozeze mai cu deodată industria și comerțul și în fine de a să înființa înșotiri folositoare cu statute speciale; în preajma adunării proiectate, arătăm aci spre orientare mai bună, agenturile din care să compune acest cerc, după-cum a fost el împărțit în ședința direcțiunii la 26 Iulie 1895. Eată-le:

1. Cujir, 2. Vinerea, 3. Balomir, 4. Bințiți și Gelmar, 6. Vaidei și Pișchinț, 7. Romos, 8. Romoșel, 9. Căstău,

Omul în mânie își pierde judecata.

Îi cunoașteți fără îndoială chipul:

Sângele clocoteste în jurul inimii sale, mânia îi dă o față grozavă la văzut, înroșită de fierberea internă a sângelui său, ochii săi nu mai sunt aceiași, ci aprinși și scânteietori; părul zbârlit; buzele învinețite îi tremură; răsuflarea îi este șuerătoare; el geme și mugește, dă din mâini; picioarele îi tremură; dinți îi scârșnesc. Nu cruță pe nimeni; toate mădularele îi sunt unelte ale mâniei sale.

Mânia ca și frica ne face să vedem totul în negru și unde totul este negru, nu se mai deosebește nimic.

Am avut prilej să văd pe un om în mânie, scârșnind din dinți, cum uruie două pietre de moară. Era îngrozitor; ceea ce m'a făcut să cuget mai mult asupra acestei patimi.

Patima aceasta este înfierată atât de

10. Sibîșel și Magurea, 11. Beriiu și Sereca, 12. Orăștioara de jos și sus, Ludești, Costești, Bucium și Grădiște, 13. Dăncu-mare, mic, Mărtinești, Tămășasa și Măgura, 14. Simeria, Toltia, Râpaș și Spîn, 15. Turdaș și Pricaz, 16. Băcăinți, Acmar, Homorod și Bulbuc, 17. Geoagiu, Renghet, Ferădeu, 18. Bozeș, Mermăzeu, Băcăia, Valea-mare, Curpeni, 19. Balșa, Mada și Ardeu, 20. Almașel, Glod, Cib și Nădăștia, 21. Poiana, Techerău, Valea-ieipei, Porcurea și Voia, 22. Bobâlna, Folt, Boiu, Cigmău, Rapolt și Urou.

Eată și că-teva date din viața ulterioară a acestui despărțământ:

Membrii direcțiunii erau pe acel timp: Dr. Ioan Mihu, director, Nicolae Vlad, Dr. Silviu Moldovan, Aurel P. Barcianu, Daniil David, Laurian Bercian.

Adunările generale s'au ținut alternativ în fiecare an în câte o comună mai de frunte ale agenturilor.

La adunarea generală din Turdaș ținută la 26 Sept. 1897 comitetul s'ales astfel: director, Dr. Ioan Mihu, iar membrii: Ioan Mihaiu, Nicolae Vlad, Dr. Aurel Muntean, Dr. Silviu Moldo-

oamenii învățați, de filosofi, cât și de Sfânta Evanghelie, când zice: »Tot cel ce se mânie pe fratele său, vinovat va fi judecâței», și în altă parte: »... să nu apună soarele întru mânia voastră». Solomon zice: »Cel târziu la mânia cu multă minte este, dar cel tute la mânia își arată nebunia» și »cel târziu la mânia este mai mare decât un viteaz», cum și cel ce știe să se învingă pe sine este mai pre sus celui ce învinge orașele. Sfântul Apostol Iacob zice: »Drept aceea, frații mei, iubiiți, să fie tot omul grabnic la auzit, târziu la vorbit, târziu la mânia, căci mânia omului nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu.»

Mânia nu grăbi să o verși asupra cuiva, ca să nu te căești; că, după cum se zice, căința din urmă cu paguba ta se turmă. »Mânia face sufletul să nu cunoască adevărul, pentru aceea să nu te mânia fără pricină.» În timpul mâniei să nu faci nimic, după cum

var. Vasile Domșa, Aurel P. Barcian, Dr. Romul Dobo, Laurian Bercian și Ioan Moța.

Agenturile cari s'au distins în activitate sunt: Șibot, Vinerea, Romos, Rămoșel, Căstău, Cugir, Beriu, Sibiușel, Bozeș, Cib, Băcăinți, Turdaș și Bobâlna, eară celelalte n'a prea dat semne de viață.

În anul 1898 adunarea generală proiectată la Bozeș nu s'a putut ținea din cauza indiferentismului inteligenței de acolo.

După-ce directorul acestui despărțământ la 25 Maiu 1898 și-a înaintat dimisiunea, în decursul acestui an mersul afacerilor, a stagnat până la 26 Febr. 1899, când la insistența membrului Vasile Domșa s'a putut coaduna în ședință membrii: Ioan Mihaiu, Nicolae Vlad și Laurian Bercian.

Cu aceasta ocaziune s'a constatat că dl director Dr. Ioan Mișu a notificat irevocabil abdicarea sa și că deși a fost rugat repetit de a revoca abdicarea și a primi din nou conducerea, toate demersurile în cauza aceasta, au fost zădarnice.

În urma acestora conducerea provizorică a afacerilor s'a încredințat vicepreședintelui. Comitetul a mai ținut ședințe la 5/VIII. 21 Septembrie și 14 Octombrie 1899, eară adunarea generală s'a ținut la 3/15 Octombrie 1899 în comuna Vaideiu cu frumos rezultat.

Aici s'a reconstituit comitetul alegându-se de director protopresbiterul Vasile Domșa, ear membrii: A. P. Barcianu, Dr. Romul Dobo, Petru Belei, și Laurian Bercian.

n'ci odată nu vei pleca pe mare în timpul furtunei. Iartă deci, nu te răzbuna.

Mânia proteste și pe cei înțelepți și chiar pe Domnitori, cum zice poetul D. Bolintinean:

»Mulți vrăjmași au Domni, însă cel mai rău. Este chiar mânia sufletului său.»

Frumos traduce dl G. Coșbuc din limba sanscrită, arătând cât ține mânia la oameni:

»Mânia 'n oamenii cei buni

»Se naște moartă, se topește;

»In cei cu minte-un ceas trăește;

»In semidocti trăește luni.

»Trei ani în prostii cei din gloată,

»Iar în mișei viața toată.»

Leacul cel mai bun în potriua mâniei este mintea și judecata dreaptă. Să ne ferim a judeca după simple bănueli și de a crede lesne ceace ni se spune, căci sunt atâția

Pe lângă ședințele comitetului s'au mai ținut adunări generale cu rezultate bune în comunele: 1 Rămoșel, la 8 Nov. 1900, 2 Bobâlna la 21 Nov. 1901, unde s'a arangiat o expoziție țărănească admirabilă în frumuseța industriei de casă a femeilor din Folt și Bobâlna. Cu ocaziunea aceasta s'a împărțit exponențelor premii în valoare de 43 cor. 3 Orăștie, la 6 Novemvrie 1902.

În anul 1903 activitatea comitetului, cu regret trebuie să o spunem și aici, a fost paralizată de a mai ținea adunarea generală cu succes și reușită bună, mai vârtos din cauza stărei în cordate a spiritelor sociale din Orăștie în urma mai multor neajunsuri și velleități locale, de cari au suferit și alte centre remânești mai mari și mai însemnate decât Orăștia.

În urmă acestora, comitetul și directorul la adunarea generală ținută tot în Orăștie la 6 Novemvrie 1904, și-a depus mandatul raportând și comitetului central despre cele-ce a premers și despre starea faptică în care se află acest despărțământ. Astfel adunarea aceasta care din întâmplare a constatat abea din 8—9 membrii inteligenți la propunerea comisiunii: Ioan Moța, Nec. Andrei, Ilie Popovici, Dr. Romul Dobo și Ioan Vulcu, aleasă pentru candidarea noului comitet, a proclamat de director pe dl Dr. Valer Moldovan, avocat în Turda, carele de sine înțeles nefiind din Orăștie, însă pe acel timp optând de a-se face orăștian și fiind și prezent la adunare, a primit directoratul oferit la informațiunile date din partea comisiunii.

După ce însă dl Dr. Moldovan ulterior s'a hotărât de a nu veni cu locuința la

oameni cari mint ca să înșele, și sunt atâția alți cari mint pentru că sunt înșelați.

Francezul spune că mânia trece zicând alfabetul; ear un proverb turcesc stătuște: »Când simți că ești pe cale de a te mânیا taci, și încă altul: »Când te simți mânios și ești în picioare, stai jos și dacă tot nu-ți trece, silește-te să râzi.»

Să ne silim dar să vedem în dotdeauna lucrurile supărătoare în bine, să depărtăm toate gândurile cari sporesc mahnirea, amintindu-ne pe toate cele cari o pot ușura. Făcând astfel ajungem încet-încet de prindem obiceiul, — ne obișnuim a ne stărpi mânia — și obiceiul se face pornire firească, fericită și pentru noi și pentru cei din jurul nostru.

„Albina“

Al. Miculescu,
preot.

Orăștie și și-a înaintat dimisiunea, com. centr. din Sibiu a însărcinat cu reconstituirea acestui despărțământ pe secretarul al II-lea dl Ioan Lăpădat.

Aceste sunt pe scurt fazele prin cari a trecut despărțământul Orăștiei dela anul 1895 și până azi.

Dorința noastră este, ca genul bun al tuturor factorilor și membrilor cu intențiuni curate, să aște un mod de deslegare, așa zicând, ideal, pentru a întruni câți-va bărbați inteligenți din acest jur la o conlucrare cât mai mănoasă pentru ajungerea scopurilor mărețe ce le are Asociațiunea pentru înaintarea poporului nostru.

D-zeu să ajute!

Expoziția „Asociațiunii“.

De astădată voim să atragem atențiunea cetitorilor nostri asupra uneia dintre cele mai importante părți din viitoarea expozițiune a »Asociațiunii« și să-i rugăm să sprijinească cu totdinadinsul această frumoasă întreprindere care va fi un titlu de onoare pentru întreg poporul nostru din această țeară.

Partea etnografică.

Desp A. Situațiunea geografică, viața comunală și casele Românilor din țară.

Sect. I. Situațiunea geografică.

(§ 1.) 1. O hartă etnografică a Ungariei, după posibilitate în relief, va prezenta teritorul locuit de Români. Comitatele cu populațiune românească se vor distinge prin o culoare mai vie, în diferite nuanțe după proporția dintre locuitorii români și neromâni (0—25, 25—50, 50—75, 75—100%).

Se vor expune apoi și alte harte etnografice, în diferitele edițiuni dispo-

Sedea copila...

Sedea copila în grădină
Pe iarba verde, între peri,
Era frumoasă ca o zină
De șasprzece primăvări.

Ș'avea în poală multe pere,
Și 'n sin avea vo câteva,
Dar 'iată tăt-frumos le cere
Și să așază lângă ea.

Ea, scumpa, 'n sin i-și bagă mâna
Și-i scoate una mai întâi
Apoi i-i scoate încă una,
Apoi mai două și mai trei..

El, hoțu-i fură-o sărutare.
Și cu plăcute suvenirii,
Se perde vesel p'o cărare
Sugându-și buzele subțirii

Ioan Tripa.

nibile, cari vor arăta teritoriul ce-l ocupă întreg elementul românesc.

(§ 2.) 2. *Tablouri grafice* vor prezenta cota Românilor în populațiunea țării și în comparație cu celelalte popoare conlocuitoare, apoi creșterea numărului lor după recenzementele ce să fac din 10 în 10 ani.

Pentru aceste tablouri se vor lua de bază datele oficiale ale serviciului statistic al țării, după publicațiunile editate de aceasta.

(§ 3.) De procurarea hartelor și datelor necesare, precum și de aranjarea acestui despărțământ va îngriji biroul Asociațiunii.

Secț. II. Viața comunală.

(§ 4.) 1. *Partea istorică.* Aici se vor expune:

a) documente și diplome vechi, ce privesc istoria comunelor, mai cu samă înființarea și privilegiile lor precum și fazele mai însemnate prin cari au trecut ele; apoi statute, concluze (hotăriri) conspecte, registre, matricule, rațiocinii, bugete și alte documente vechi despre organizarea comunelor, funcționarii și reprezentanții lor, despre familiile și locuitorii lor, despre edificii, vite, etc., despre impozite, taxe și alte contribuiri comunale, cu deosebire despre contribuiri pentru scopuri culturale și filantropice, despre starea instrucțiunii, etc., în fine planuri și conscripțiuni (ocolnițe) vechi ale comunelor;

b) acte, statute și alte documente despre țehuri și tovărășii (însoțiri) comunale de odinioară, despre ramii de industrie și negoț, ce au purtat locuitorii lor și în genere despre ocupațiunea locuitorilor;

c) obiecte vechi, cari privesc viața și obiceiurile din trecut (emblemă, steaguri, lăzi, răvașe, table sigile, uniforme etc.) în fine

d) tablouri vechi cu vederi ale comunelor și ale eventualelor fortărețe (cetățui, întărituri) ce au aparținut lor.

(§ 5.) 2. *Stările actuale:*

a) din fiecare despărțământ al Asociațiunii cel puțin câte un tablou fotografic al unei comune caracteristice de pe teritoriul său, prezentând vederi generale ori o stradă sau piață principală cu grupuri de popor (acestea eventual și în tablouri separate);

b) planuri ale comunelor și ale hotarelor lor după starea de azi;

c) date și ilustrațiuni despre instituțiuni comunale filantropice, culturale etc. (despre spitaluri, azile de săraci și de copii, despre școli, despre fonduri, ce servesc acestea scopuri despre reuniuni, etc).

Tot în secțiunea aceasta se vor expune monografii, tipografii și istorii

ale comunelor și orașelor, diplome de nobili, etc.

(§ 6.) Despărțămintele Asociațiunii sunt recerate a procura în cadrul bugetelor lor tablourile fotografice amintite sub p. 2 a); mai departe sunt invitate ca în scopul colectării obiectelor înșirate sub celelalte puncte ale acestui capitol să se adreseze la primăriile respective membrii din primăriile acelor comune și orașe, dela cari se poate spera, că vor participa la expoziție, precum și la alți bărbați, sari sunt în posesiune de asemenea obiecte de expus, sau pot exopera expunerea lor.

(§ 7.) Cu aranjarea și înzestrarea acestui despărțământ se încredințează dl Stefan Stroia.

Sec. III. Casele țăranilor români.

(§ 8.) Pentru această secțiune se va cere dela fiecare despărțământ al Asociațiunii:

1. *Fotografia* cel puțin a unei case țărănești mai caracteristice, cu zidirile laterale și eventual cu un plan al intravilanului întreg.

Casele vechi (de peste 100 ani) câte se mai gădesc, se vor fotografa pentru expozițiune, atât în totalitatea lor, cât și detaliile mai caracteristice. După posibilitate se vor comunica numirile obicinuite în comună pentru singuraticile părți ale construcțiunii, apoi date despre vechimea caselor.

Planuri de case țărănești.

(§ 9.) Pentru teritoriul unde »Asociațiunea« nu are despărțăminte, se va face un apel la alte instituțiuni și eventual și la particulari, în ori ce caz și la adresele următoare:

a) pentru comitatul Arad la Asociațiunea aradană;

b) pentru Maramurăs la Asociațiunea de acolo;

c) pentru districtele fostului confiniu militar la comunitatea de avere din Caransebeș și la reprezentanțele fondurilor grănițarești din Năsăud și Sibiu.

Ca tablourile fotografice ce se vor expune, să se prezinte uniform, toate fotografiile ce să vor face anume pentru secțiunile II și III ale despărțământului A. al expozițiunii, vor avea următoarele dimensiuni:

înălțime 26 cm.

lărgimea 31 cm.

și se vor trimete în câte 2 ex. necar-tonate.

De aranjarea secțiunii III va îngriji biroul Asociațiunii.

Dela reun. de agric. din comit. Sibiu.

Invitare.

La invita ea fruntașilor comunei *Do-bârca* comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu” va ținea Duminecă la 2 Iulie n. c. în această comună o

Intrunire agricolă,

la care se va vorbi despre cultura viilor, a pomilor și a albinelor cum și despre însemnătatea însoțirilor de credit sătești sistem „Raiffeisen.”

La intrunire se invită toți membrii și sprijinitorii Reuniunii noastre agricole.

Sibiu, 17 Iunie n. 1905.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucaș
president.

Vic. Tordășianu
secretariu.

Dela

„Reuniunea de agricultură din c. Timiș”

Mijlocirea de lucru pentru lucrătorii de câmp.

De când Reuniunea de agricultură din comitatul Timiș a fost încredințată cu agendele mijlocirii municipale a lucrătorilor de câmp, adecă dela începutul anului 1904, mijlocirea de lucru pentru lucrătorii de câmp în comitatul Timiș arată progrese foarte frumoase. În comitatul Timiș sunt în prezent în diferitele districte și comune 55 mijlocitori de câmp denumiți din partea administrațiunii comitatense. Cu toate acestea Reuniunea de agricultură din Timișoara ca mijlocitor municipal al comitatului a trebuit să lupte la început cu o mulțime de greutate, pentru că mijlocitorii comunali erau mai puțin experți, pentru a da ajutorul corăspunzător Reuniunii din Timișoara la realizarea în viața practică a acestei întocmiri de mare însemnătate. Cu ajutorul primăriilor comunale însă, cu cari Reuniunea are legătură telefonică, Reuniunea a fost în stare de a aduna toate datele punctuos și a intra în legătură cu proprietarii mari și întreprinzători (d. e. pentru regularea rîurilor și teritoarelor) și a asigura așa lucrătorilor săraci din comitat lucru pe timp mai îndelungat. Dela 1 Maiu 1904 până în prezent mijlocirea lucrătorilor prin Reuniunea de agricultură a parcurs precum urmează:

1. Reuniunea a stat în legătură în 320 de cazuri cu mijlocitori streini (din alte comitate).

2. Secțiunii pentru lucrători de câmp a ministrului de agricultură Reuniunea a făcut cu totul 35 rapoarte în scris.

Reuniunea a mijlocit pentru 2640 lucrători săraci lucru, dintre cari 1220 lucrători au aflat ocupațiune pentru timp mai îndelungat la lucrările întreprinse cu ajutor de stat, la edificarea căilor ferate, respective la repararea drumurilor de țară din Veradia, Klopodia, Sarduc, Aranyág și Margittfalva, cari toate să află în comitatul Timiș.

Făcând asemănare cu mijlocirea lucrătorilor de câmp înainte de anul 1904, trebuie să constatăm, că mijlocirea lucrătorilor a tăcut în timpul din urmă un progres foarte mare și cu drept putem spera, că în viitor va lua aceasta instituțiune extindere tot mai mare spre binele poporului sărac și spre împedecarea emigrării la America.

Ca mijlocitor municipal funcționează din partea »Reuniunii de agricultură din comitatul Timiș« directorul general al Reuniunii, dl Bruno de Pottere-Pottiers, ear cu conducerea biroului central pentru mijlocirea lucrătorilor de câmp este încredințat referentul Reuniunii, dl Nicolae Iancu.

Ambii au primit din partea ministrului de agricultură expresiune de recunoștință pentru acțiunea aeeasta frumoasă, care a arătat rezultate mai frumoase, ca în celelalte comitate din țară.

Institutul internațional de agricultură.

Prötoocolul semnat de delegații, cari au participat la conferința internațională de agricultură ținută la Roma, conferința la care și Austro-Ungaria și România au fost reprezentate, să compune din zece articole care regulează organizarea, scopul și modul de funcționare al institutului.

Articolele mai principale hotărăsc:

Institutul internațional este o instituțiune de Stat cu reprezentanți aleși de fiecare guvern și să compune dintr'o adunare generală și dintr'un comitet permanent.

Adunarea generală dirige institutul internațional, aprobă proiectele pregătite de comitetul permanent asupra organizării și funcționării institutului, stabilește cheltuielile și aprobă socotelile.

Comitetul parmanent exercită funcțiunile de putere executivă a institutului.

Acest comitet se compune dintr'un delegat pentru fiecare Stat aderent, dar' un delegat poate reprezenta și mai multe guverne, cu condițiune totuși ca numărul total al delegaților să fie cel puțin 15.

Lucrările institutului internațional consistă în: studiarea, publicarea și comunicarea la cei interesați, cât mai repede posibil statisticele privitoare la cultură, la producțiunea animală și ve-

getală, comerțul produselor agricole, prețurile diferitelor piete, salariile, boatele cari se referă la agricultură, modul cum să propagă, teritoriile cari sunt băntuite și remediile pentru combaterea lor. El se va mai ocupa cu toate chestiunile ce privesc cooperatiunea, asigurările și creditul agricol, ca și de a obține aprobarea guvernelor la acele propuneri tinzând la protecțiunea intereselor comune, agricultorilor și la îmbunătățirea stărei lor. Toate chestiunile privitoare la interesele economice, la legislațiunea și administrațiunea internă a diferitelor State sunt excluse din competența Institutului internațional.

Celelalte articole ale protocolului privesc organizarea interioară și regularea modului de cooperare a Statelor pentru întreținerea Institutului.

Ca complectare mai adaugem, că la acest congres internațional ce s'a încheiat Mercură trecută, România a fost reprezentată prin delegații Cornel V., Roman, M. Cantacuzino și Șuțu, profesori la școala de agricultură dela Herestrău. La banchetul dat în palatul regal în ziua închiderii congresului delegații României au fost împărtașiți de cea mai înaltă distincție: au fost invitați de regele să ocupe loc la masă la dreapta și la stânga sa.

„Deșteptarea.“

Cultura cucuruzului.

La timpul seu s'a publicat în revista noastră modul cum e de a se sămăna cucuruzul (păpușoiu, porumb), și s'a recomandat sămănatul în rânduri cu mașina ori în lipsa acesteia în rând pe brazde.

Acum am trecut și peste săpatul întâiu și începem la al doilea.

După obiceiul nostru mulți agonomi dau înainte cu lucru și dacă au isprăvit și săpatul (prășitul, moșoroitul) de al doilea se odichnesc și așteaptă în liniște se vie toamna ca să-și umple sacul.

Acest fel de înaintare e cât să poate de nerațional și fără de minte, pentru că cultura cucuruzului nu să cuprinde de al săpa de două ori așa de a valma cum vine și cum poți, ci cultivarea cea bună e aceia când porți de grijă ca pământul cu cucuruz să fie tot deauna săpat și lucrat astfel ca să rămână fir de fir curat și pe urma săpături să nu prindă și să nu se facă burueni netrebnice cari îl împedecă de a crește.

Cel ce are în vedere aceasta și lucră rațional, va ști de sigur alege timpul când și de câte ori trebuie săpat și prășit cucuruzul, pentru ca bună roadă să rodească și așteptarea să nui fie zădarnică.

Când odată cucuruzul a ajuns la o mărime în care el e stăpân peste burueni și își poate lua având de creștere liberă, atunci n'avem de a ne teme că nu să va face. De sine înțeles când pe lângă îngrijirea bună a cultivatorului urmează un mers regulat al naturii și al darurilor dela Dzeu, pentru că în astfel de împrejurări cucuruzul este care răsplătește mai bine osteneala omului cu recoltă îmbelsugată.

Pământul din Bacica de peste Dunăre, s. e. lucrat după un sistem nou, numit Herman, produce dela un jughâr în termin de mijloc câte 20—30 măji metriche, pe când pământul nostru abea aduce 12 măji. Ce diferență sau deosebire colosală este aceasta!

Și rezultatul nu vine atât dela bunătatea pământului, cât vine mai vartos dela lucrarea și săparea lui în mod rațional.

După sistemul lui Herman cucuruzul să sapă și de trei ori dacă pământul așa cere. În lipsă de muncitori ei prind calul la un plug de săpat și-l duc printre brezdele cucuruzului. Astfel lucrul merge cu iuțală mare, și cucuruzul e ținut în rânduală bună până să întărește și să face stăpân în locul pe care e pus. După acest sistem ei nici nu mai adună sau îngroapă cucuruzul la a două săpătură așa cum să face pe la noi, ei lucrul de căpetenie e ca să fie curățit de burueni căci numai așa poate crește și da înainte.

Am comunicat aceste ca să ne știm și noi cât mai bine orienta la lucrarea și cultivarea cucuruzului, carele la noi în Ardeal este cum zicem: »talpa țării« și credem că și aici prin o lucrare mai rațională am putea ajunge cu ușurință ca să căpătăm dela un jugâr cel puțin 20 măji metriche.

Istoricul gândacilor de mătăsă.

(Urmare și fine.)

Prin secolul VI Împăratul Iustinian însărcină doi călugări, de a căuta și a aduce sămănta de gândaci și de duzi albi. Călugării și-au îndeplinit greaua lor misiune, de altfel într'un mod destul de ciudat. Se zice că sămănta ar fi pus'o în bastoanele lor care erau scobite în interior de teamă să nu'i prindă, fiindcă în China se pedepsea cu moartea acela care ar fi avut îndrăzneala să expoarte sămănta din țară.

Iustinian primi cu cea mai mare bucurie această importațiune și o încurajă foarte mult, așa că manufactura ajunge în floare în Atena, Teba și Corinth. Acest izvor de bogăție să întinsă în tot imperiul Bizantin. Peloponezeul vechiu sau actuala Morea, a cărei climă este foarte priincioasă culturei duzilor, este

de atunci cultivat cu duzi; de unde a și căpătat dudul numele dela cuvântul latinesc morus.

Din momentul căderii imperiului bizantin dudul și viermii de mătase se răspândiră în toată Europa.

În Sicilia, Spania și Franța era în floare cultura gândacilor de mătase prin secolul al XVIII, sau cam pe la anul 1789.

Celelalte state europene geloase de înflorirea acestor țări, au căutat a introduce și ele această prețioasă ramură de producțiune.

În țara noastră cultura viermilor de mătase e foarte veche. Viermii aduși odată în Constantinopol s'au răspândit în toate țările supuse imperiului Bizantin; apoi au fost aduși și la noi se crede de niște călugări din Grecia înaintea războiului Napoleon I. cu Rușii (1812) ear în România înaintea epocii Fanariotilor Un mare avântuase sub domnia lui Barbu Știrbei așa că pe la anul 1863 producțiunea mătasei să urca la valoarea de 3 și jumătate milioane coroane dar nu s'a putut menține din cauza unei boli de care sufereau vermi, care apărură și la noi. Mai întâiu această boală se ivi în Franța pe la anul 1849 din care cauză se descurajară toți cultivatorii. S'au încercat diferite mijloace pentru a scăpa vermi de boală, însă toate fură zadarnice. Singurul mijloc ce le mai rămăsese era de a cumpăra sămânță străină din Spania, Grecia, Turcia și România; Dar nici cu acest mijloc nu se reuși, căci și această sămânță nu după mult timp se infectă și viermii mureau ca și mai înainte. Cauza era că speculanții necinstiți introduceau în țara lor sămânță străină și bolnavă pe care apoi o vindeau în străinătate drept sămânță din țara lor, cum s'a întâmplat și la noi.

Pe la anul 1866 creșterea viermilor începu a decădea încetul cu încetul, așa că țărani noștri astăzi numai cultivă de cât numai pentru borangicul strict necesar lor, iar nici de cum a mai a face comerț cu el. Sperăm însă că cu timpul această bogată industrie își va lua iarăși avântul din trecut.

D. Vasiliu.

PROGRAMA

festivă a încheierii an școlar dela școala cap. gr.-or. rom. din Orăștie, ce se va percurge Dum. în 25 Iunie n. a. c. dela 4—5 ore p. m.

1. »Doamne tu ne-ai ajutat«, cor de T. Popovici.
- 2 »Fovestea unei păsăruice«, poezie de Alexandri.
3. »Pasăre galbenă'n cioc«, cor de N. Stoicovici.
4. »Țiganul și pușca«, anecdotă de Speranță.

5. Dialog.
6. »Oaia«, cor de Vorobchievici.
7. »Nici un ac dela jidan«, poezie de Speranță.
8. Trialog.
9. »Cântec de primăvară«, cor de T. Popovici.
10. Papricașul nașului, anecdotă de Speranță.
- 11 »Țăranul și ochelarii, poezie de I. Popovici.
12. »Vivat țara mea«, cor de T. Popovici.
13. »Urmarea limbuției« de Anton Pan.
14. »S'a scremut muntele«, de I. Popescu.
15. »Eu mi-s, esc și sunt român«, de I. Dariu.
16. »Marș vânătoresc«, cor de T. Popovici.

Esamenul formal cu elevii și elevele dela asilul nostru confesional gr.-or. rom. din Orăștie se va ținea Duminică în 2 Iulie n. 1905 dela 4—5 ore p. m. în localul asilului, sub conducerea instructoarei d-șoare Leontina Muntean.

Ce e nou în lume.

Războiul, ruso-japonez, după cum vin știrile mai nouă dela Petersburg n'are să înceteze așa curând pentru că țarul cunoscând acum toate condițiunile de pace oferite de japonezi a declarat hotărât că nu le primește.

Din Waschinton la 21 Iunie să depeșază, că în cercurile oficioase să vorbește deja despre unele petrațări în privința armistițiului de arme, (odichnă de războiu) în Mandjuria. Dela Petersburg în 21 Iunie să telegrafiează că a primit știri telegrafice dela comandantul Linevici din Manciuria despre un nou atac al japonezilor prin care ar fi ocupat unele pozițiuni la Sianosusi Pomalint.

»Dally Telegraph« din Tokio vestește că japonezii, înainteașă biruitoși și că armata rusească de două părți este încunjurată fiind că iaponezii dispun cu 1/2 de milion de oameni mai mult de cât rușii.

Conjurațiune împotriva Țarului.

Cetim în Budapești hirlap că după o telegramă dată dela Petersburg la Brüssel la 21 Iunie, nu este eschis de a să arăta nemulțumirile și în faptă în contra țarului la cercurile imperiale, de oarece aceste cercuri sub conducerea lui Pobjedonoscdv urzec complot și conjurație împotriva țarului, void să aducă pe tron un alt mare prinț în locul lui.

În Suedia și Norvegia s'a ivit un conflict în urma căruia regele Oscar II al Svediei a încetat de a fi recunoscut ca rege.

NOUȚĂȚI

Doliu de curte. În urma morții Arhiducelui Iosif înmormântat luni în cripta familiară din Buda, Majestatea Sa împăratul și regele Francisc Iosif fiind present la înmormântare, a dispus doliu de curte pe durata de 30 zile dela ziua înmormântării. Telegraful român amintește că la vestea despre trecerea din viață a arhiducelui, Esc. Sa înalt-preasfințitul arhiepiscop și metropolit Ioan Meșian în numele episcopatului bisericii gr.-or. romane din Ungaria și Transilvania a adresat M. Sale omagiială adresă de condolență prin cancelaria de cabinet.

† **Silvia Cirlea n. Rusu.** Cu adâncă părere de rău înregistrăm știrea, că doamna Silvia Cirlea n. Rusu, soția dlui Mihail Cirlea, notariu public regesc în Abrud, deputat sinodul și congresual, după un morb greu, în etate de 42 ani, împărțită cu ss. sacramente, în 13 Iunie a. c. a încetat din viață Rămășițele pământești ale defunctei au fost transportate la Vidrasău, unde în 16 l. c. la oarele 6 d. a. a fost depuse spre vecin că odihnă în cripta familiară.

† **Sabina Maniu**, sora domnilor avocați cu bun nume, Dr. Iuliu Maniu și Dr. Cassiu Maniu, a decedat după lungi și grele suferințe în Blaji, la 53 Iunie 1905 sara la 10 ore, provăzută fiind cu ss. sacramente ale moribunzilor. Așezarea spre vecinică odihnă a rămășițelor pământești s'a întâmplat în 15 Iunie 1905 după amiază la 4 ore în cimiterul comun din Blaj.

Numire bisericască. Majestatea Sa confirmând înaintarea Rev. Domn Nicolae Nestor la gradul de canonic cancelar în capitolul gr.-cat al Lugosului, în locul devenit astfel vacant a numit pe rev. d-n George Telescu, protopop gr.-cat. în Arad.

Accidentul vaporului »Principesa Maria«. În ultima cursă, ce a făcut'o vaporul »Principesa Maria« între Smirna—Constanța s'au incendiat amândouă mașinile vaporului așa că pe o furtună grozavă ce-l ajunse în marea Marmara, »Principesa Maria« numai eu enorme dificultăși a putut să intre în portul din Constantinopol. Comandantul vasului, maiorul Ciuchi a raportat despre aceasta inspectorului serviciului maritim, care a trimis numai de cât vaporul »România« la Constantinopol, ca să aducă posta și pasagerii la Constanța într'acea însă reparându-se în Constantinopol avariile, vaporul »Principesa Maria« a plecat spre Constanța și a întâlnit în cale pe »România« cu care schimbând semnele convenționale, a făcut'o să se întoarcă. »Principesa Maria« a sosit la timp în Constanța, așa că pasagerii n'au scăpat trenul expres.

O invitație ciudată. Agenția Reuter este înformată din Cifu, că Japonezi au invitat casele de comerț europene și americane să plece din Port-Arthur, luându-și toate mărfurile.

Advertisare emigranților. Cetim în «T. R.» Din loc oficial se publică următoarele: În timpul din urmă s'a răspândit în public părerea, deosebi prin comunicațiile unor ziare din provincie, că guvernul ungar ar fi dat concesiune, ca emigrații la America să poate face călătoria și pe la Brema, și că paspoartele sunătoare pentru călătoria pe la Fiumé acum ar fi valabile și pentru călătoria de la Brema, dacă emigrantul are deja biletul de vapor pentru Brema. Fiindcă părerea aceasta e de tot greșită și aptă a duce în rătăcire pe cei interesați, facem cunoscut publicului, că guvernul ungar nu a dat o astfel de ordinațiune, ori dispozițiune modificatoare.

Cea mai mare feticire pe lume e sănătatea și mulți au jertfit averi întregi, ca să și-o câștige, dar de cele mai multe ori înzădar. Deci inventatorul crucii duple electro-magnetice R. B. nr. 86967, dl Albert Müller în Budapesta V, Vadász-utca 42/G, a pus la dispoziția lumii bolnave aparatul său, e știut, că numai aceasta e în stare să ajute acolo, unde alte mijloace nu mai pot; ceea ce documentează din nou și următoarea scrisoare de recunoștință: „Preastimate dle Müller! De 30 ani am fost tot bolnavicioasă, nu puteam nici dormi, nici nu vedeam bine, nu puteam mânca, m'am simțit totdeauna rău, dar de când mi-am adus aparatul d-tăle, din 23 April a. t. și de când îl port, mă simt foarte bine, pot dormi, văd bine, am poftă de mâncare, cu un cuvânt sunt deplin sănătoasă și îți mulțămesc din inimă că mi-ai dat eară plăcere să trăiesc. Cu stima Rosa Schirl, văduvă de geometru, Kesmarc.

Cornelitu Demeter. Apotecar în Orăștie. Apoteca N. Vlad are de vânzare »peronospin« mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporei, la stropirea viilor.

Aceasta e probat ca cel mai bun, și prin folosință s'a dovedit a fi mai cu efect ca piatra vânăță sau alte asemenea mijloace, și e totodată cel mai lesne. E preparatul meu propriu. Prețul unui pachet 40 fil, Fie-care pachet e provăzut cu numele meu, și cu instrucțiune de întrebuințare.

Stropirea cu »Peronospin« e mai bine dacă se face în zi senină; pe timp noros ori ploios nu, nici contra vântului.

Dar »Peronospin«-ul, afară de vii se poate folosi cu efect admirabil contra boalei de grumpene, cum și la stărpinea omidelelor și insectelor stricăcioase la pomi; contra păduchilor de trandafiri (la trandafiri fără var), și la desinfectarea cotețelor de galițe.

2000 cor. plătesc aceluia care poate dovedi, că atestatele publice la care mă provoc nu sunt adevărate. Fiecărui îi stă în drept, ca să vină în persoană și să privească acele documente în original. Din toate păturile societății stau la dispoziție scrisori de

mulțămită, precum este și următoarea, primită cu data de 16. Martie.

Dlui Albert Müller în Budapesta, V. Vadász-utca 42/G. Nainte cu 5 an, mi-am procurat o cruce dublă electro-magnetică R. B. Nr. 86967, pentru care Vă mulțămesc de nenumărate ori, deoare-ce, mulțumesc lui D-zeu, mi-a ajutat și m'a vinderat de durerile mari ce leam avut la inimă. Vă rog să-mi mai trimiteți o cruce. Cu toată stima Iohan Orahtsik în Podolin. Cipe suferă de astmă, reumatism și podăgră să-și comande crucea aceasta.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

De la 12 Iunie—17 Iunie v. 1905.

Duminică	12. Batánia. Bichis Bircsis. Jombolia. Simleu-Silvaniei.
Luni	13. Bai-mare. Ciucu-mare. Ciachi-Gârbău. Murás-Osorheiu. Odorheiu.
Mărti	14. Maros-Kecze. Mercurea. Teaca.
Mercuri	15. Capolnaș-Olafalău. Cehul-din-Sălagiu. Komárom. Hadad. S.-S.-Georgiu
Joi	16. Berzava. Brașov. Dobra. Haroschereg. Mănăsturul-ung.
Vineri	17. Arad. Bontida. Cisnădie.
Sâmbătă	—

Calendarul vechiu și nou al săptămănei.

Dumin. 1a după Rus a tut. SS., ev. Mat. c. 10. g. 8. v. 1.

Dum.	12 P. Onofrie	25 Prosper
Luni	13 M. Acilina	26 Eremia
Mărti	14 Pr. Eliseu	27 Ladislau
Merc.	15 Pr. Amos	28 Leon
Joi	16 Sf. Tihon	29 (+) Pet. și Pav.
Vineri	17 M. Manuil	30 Paul
Sâmb.	18 M. Leontie	1 Iulie Teodor.

Redactor resp. VASILE DOMȘA, protopresbiter.

Sz. 662—1905 végr.

Árverési hirdetés.

Közhirre tezem, hogy a szá-zvárosi kir. járásb ró ág 1902. évi Sp. II. 168/4. számú végzése következtében Dr. Moldován S. Ivius ügyvéd által képviselt Koczander Ignác javára, Özv. Löw Károly ellen 140 kor. 2 fill. s járulékal erejé g foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1256 kor.-ra becsült következő ingó-ágok, v. m.: 2 lóra való szerszám, steier kocsi, székér, ökrök, lóvak és szélrosta nyilvános árverésen eladtnak.

Éz-n árverés a szá-zvárosi kir. járásb iróság 1905.-ik évi V. 457/6. számú végzése folytán 148 K. 21 fill. tőkekövetelés, ennek 1902 évi január hó 20 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig 117 kor. 40 fill. érben, bíróság nár megálapított költségek erejé g Szászvároson alperes lakásán leendő eszközlésére 1905. évi június hó 28 napjának délelőtti 8 ó-ája határidőül kütözetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingó-ágok készpénzfizetés mellett, a legelőbbit ígérőnek, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászvároson, 1905. évi június hó 14. napján.

(P. H.) Schuster Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

CUMPĂRAȚI!

Biblioteca »Bunul Econom«

Din această bibliotecă se pot comanda următoarele broșuri:

1. »Nutrețurile ierboase, cositurile, prepararea fânului și pășunile«.
2. »Economia porcilor, oilor și a caprelor«.
3. »Sămănta plantelor agricole și sămăntul lor«.
4. »Îngrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor«.
5. »Economia vitelor sau Zootechnia generală«.
6. »Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a ale îmbunătăți«.
7. »Agricultura generală. Lucrarea pământului. Plugul, grapi, tăvălugul și alte instrumente de măruntit pământul«.
8. »Ingrășemintele. Irigațiunile (udarea pământului)
- 9—10. »Prăsirea păsărilor de casă (galițe hoare). Găinile, curcile, găinușele (bilibicce), gășcele, rațele, porumbii (porumbeii)«.
11. »Cultura cerealelor. (Grâul, săcara orzul, ovésul, meiul, hrișca, cucuruzul (porumbul)«.

12. Cartoful, napul (sfecla), inul, cânepa, rapița fasolea, lintea, mazărea, și cultura lor.

13. »Economia cailor, vitelor mari cornute și bivoliilor«.

Prețul unei broșuri 30 fil. pentru România 50 bani.

Comandele au ase adresa la administrațiunea »Bunului Econom« Orăștie, Szászváros.

Sunt potrivite pentru prelegerile publice populare și pentru toți agronomii și proprietarii de pământ.

La băile din Feredeu

Geoagiu (Gyógyfürdő)

Armin Mendel succesorul afacerii Jozsef Raisner a deschis o frumoasă prăvălie de articole de mâncare: zahar, cafea, urez, teeuri, făină etc., vânzând cu prețuri culante.

Asemenea ține și birt cu mâncări calde și reci gustoase, vinuri ardele-nești, de Ungaria și străine veritabile cu prețuri de tot moderate. Are și mai multe odăi mobilate și ape minerale; toate să găsească cu prețuri foarte estine.

Primește și comande de ori-ce fel, executându-le prompt.

Anunț.

O cassă de fer mare (Wertheim & Wiese) și o ladă solidă de fer se află de vânzare

la adm. tipografiei »Minerva« în loc.

Tot acolo se află *praf de var-carbolic* pentru desinfectare. Costă: 100 kgr. 40 cor. 1 kgr. 45 fileri.

RECLAME

Statonic, simplu și corect efep-tuește pentru fabrici, firme comerciale și industriale, inima afacerii, peana și sufletul d-tător de viață.

Unde, cum și când se poate publica mai cu succes, mai bine și mai ieftin? — Da la:

Altalános Tudósító

secția de publicitate

proprietar IULIUS LEOPOLD redactor
Budapesta, VII. Erzsébet-körút 54.
unde se exponează publicări și reclame pentru toate jurnalele din capitală, districte, în foile din străinătate și călindare cu esactitate, conștiință curată, punctualitate și de tot ieftin.

Preliminare și planuri gratis!**Pentru 5 coroane**

trimit 4½ chilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin, iorgovan, viorele, reședă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

Tusea!

Cine suferă de ea, să folosească

Karamellele lui Kaiser

singure mijloace pentru alinarea și vindecarea acestor dureri.

2740 de dovezi autentice constată efectul sigur la: *tuse, răgușeală, catar și curățire de flegmă.* Pachetele sunt à 20 și à 40 fileri în toate farmaciile și în Orăștie la apoteca **Josef Graffius.**

Căutați să fie cu marca de scutire din depositul Trei brazi.

„DACIA“

instituit de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) *depuneri* fără anunț până la 100 cor. 5½%.

b) *depuneri* mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) *depuneri* făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de dăduri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

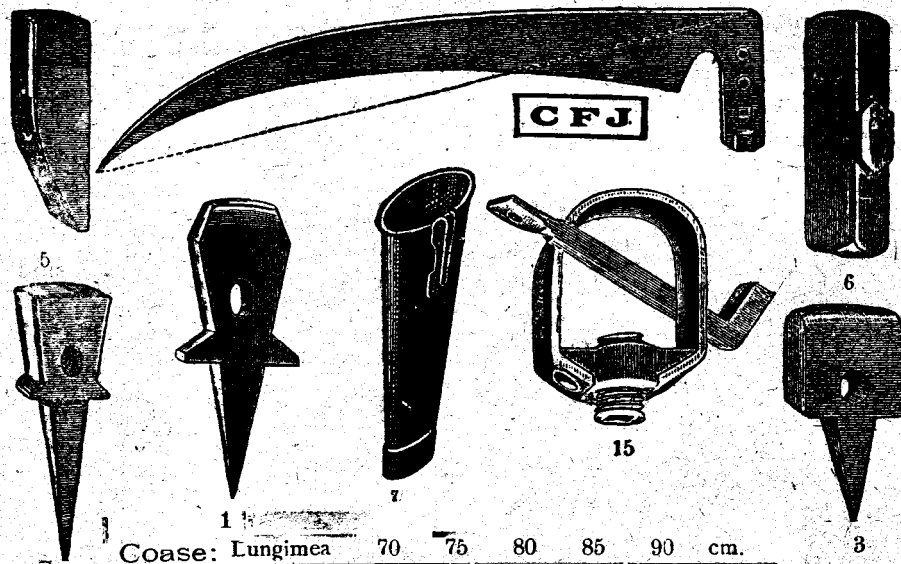
H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finantează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

Carol F. Jickeli, Sibiu. (La coasa de aur).

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă eu schimb ori-ce coasă provăzută cu semnul **CFJ** care nu ar corăspunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuintată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul a ilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe deasupra!

Coasa aceasta cu semnul **CFJ** se mai poate procura la firmele următoare:

Societatea „Consum“, Cislădie,
Ioan T. Gross, Sebeșul-săseșc,
Regna Buchholzer, Cața,
Iosif Graef, Șona,
Michael Ehrmann, Șeica-mare
Michael Simonis, Dăișoara,
Iosif Cans, Blaj.

Carol Waedt, Bălcac'u,
Ioan Schlattner, Chișd,
Ioan K. Schuller, Agnita,
Iosif Schuster, Frăua,
Andrei Nemenz, Richișdorf,
W. Prischak, Brad,
T. Schnell, Sărkány.

Nicovale, form 1, fig. 1 2 3
1 bucată C. 1— —96 —86

Ciocane, fig. 5 ă 250 300 fig. 6 ă 300 grame
1 buc. C. —86 —90 C. 1—

Nicovalele și Ciocanele se vând pe lângă garanție pentru fiecare bucată. Fiecare bucată, care s'ar dovedi sau prea moale sau prea tare, se schimbă.

Verigi de coase fig. 15

fig. 7 **Tocuri de cuți**

pentru întepenirea coasei, Dimensiunile 40/42 mm.

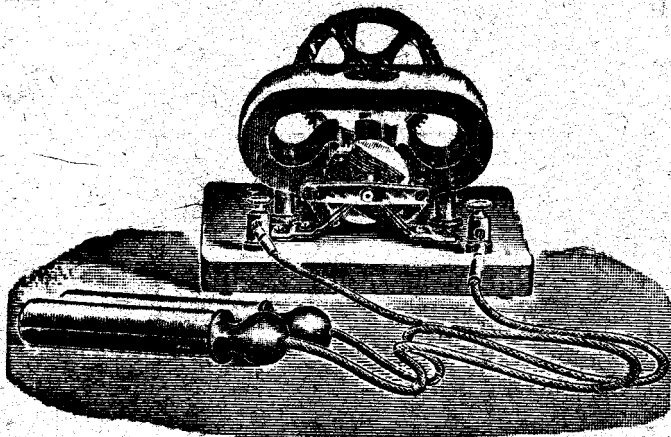
smălțuite pe dinlăuntru și dinafară,

1 bucată C. —18

1 buc. C. —40

Cuți dela 10 bani în sus, în variație bogată. Îndeosebi recomand: **Cuțile americane** 1 b. C. —40

Cuți de Bergamo vinete închise cu semnul **CFJ** 1 bucată C. —80
Toporiști de coase, obicinuite de lemn C. —44 **Toporiști pentru coase de holde** (model introdus de Iulius Teutsch) 1 buc. C. —90. **Greble de fer pentru coasele de holde** pentru a le șirofa pe toporiștile obi-inuite de lemn, 1 bucată C. 130. 19—52

„ELEKTROPHOR.“

Aparatul original american electro-medical se poate singur folosi, contribuie la întinerirea și lungirea vieții.

Electricitatea este viață!

Dați sfat tuturor oamenilor de o construcție mai slabă să-și procure acest aparat, căci el conținând electricitate, întărește nervii, reînnoiește sângele, agerește simțurile, activează o lucrare normală a sângelui și a sistemului nervos, scutește de multe morbururi.

Dr. Bourg, membru al facultății de medicină din Paris astfel raportează: Prin intrarea în țara acestui aparat s'au vindecat nu numai podagra, reumatismul, junghiușii, histerie, asthmă în sute de cazuri, alinând toate acestea, unde măiestria și dibăcia medicilor fu zadarnică, dar a ajutat la toate boalele de nervositate, dureri de cap, colică, surditate de urechi, insomnie, hypochondrie, cu deosebire la hemoroide a evaluat în câte-va zile, une-ori deja după câțiva ore o alinare miraculoasă și îndeosebi la cele mai grele morburii femești aflară bolnavele tămăduire sigură și chiar la femeile în stare bincăventată. Prețul urui aparat mic complet 20 coroane. (Nu mai pentru cei tare simțitori). Prețul unui aparat mare complet 30 coroane. (Pentru vindecarea suferinșilor cerbicoși). Trimiterea se face cu mandate postale sau prin ramburs.

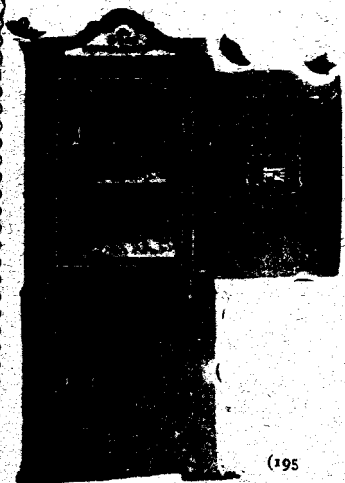
ANTREPRISA ELECTROPHORA

Budapesta, VIII. strada Aggteleki Nr. 15/E.

„MINERVA“ institut tipografic în Orăștie.

Efectuește ori-ce lucrări aparținătoare artei tipografice.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate măsurimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri estine.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de casse de fer și oțel

alui

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3.

Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

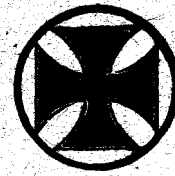
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune rării, că acest aparat de 20

(190)

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

e a se da împreună vindecă boale vechi de ani.

66-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fricturi de ureche, bătăie de inimă, sgârșituri de inimă, asma, auzul greu, sgârșituri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagra, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apretiat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V. strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decemvrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual“ sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de răzlel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunr în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și răzbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:

Budapesta, VI, Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 10-52

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depositule: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

21-52